

Jsoucno a metafyzika

Stará metafyzika předpokládala, že každé jsoucno je právě už tím, že jest. Tímto předpokladem, ba předsudkem, jak dnes víme, je zatížena naprostá většina evropského myšlení, evropské myšlenkové tradice. Proti tomu tu stojí jiný předpoklad, kterému se dlouho nedostávalo náležitého filosofického vyjádření (natož aby byl zapracován do nějakého celkového filosofického konceptu), totiž že všechno to, co je, je už z tohoto důvodu vadné, nedostatečné, korumpované, ve větší nebo menší míře „nepravé“. Tuto myšlenku, ovšem značně omezenou, redukovanou, nacházíme také např. u Aristotela, který ji však vztahuje jen na všechno, co se děje, proměňuje, pohybuje. Pohyb vidí Aristotelés všude tam, kde věci ještě nedošly svého určení, kde se ještě nedostaly na své místo, ale teprve tam směřují. Skutečnost, která je na svém místě, už nemá, proč by se pohybovala, protože každý pohyb by jen způsobil, že by své místo opouštěla. A proto každá skutečnost, která je na svém místě, tam setrvává bez pohybu a v neměnnosti. To je pak dokladem její pravosti, její blízkosti pravdě. Je ovšem jeden pohyb, který je velmi blízký pravdě, a to je pohyb přísně rekurentní, jaký pozoroval tehdejší vědec u nebeských těles (s výjimkou měsíce a planet). (Viz Met. XX.)

(Bonn, 920709-1.)